

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-116/17-P

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školských zařízení	Základní škola Stráž, okres Tachov, příspěvková organizace
Sídlo	Stráž 21, 348 02 Bor
E-mail právnické osoby	zsstraz@centrum.cz
IČ	70992754
Identifikátor	600073874
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Vaňousová
Zřizovatel	Městys Stráž
Místo inspekční činnosti	Stráž 21, 348 02 Bor
Termín inspekční činnosti	22. 2. 2017 – 24. 2. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Úplná základní škola (dále jen „ZŠ“) s nejvyšším povoleným počtem 270 žáků, devíti ročníky a devíti třídami sídlí uprostřed městyse v rekonstruované budově, k níž patří tělocvična, školní hřiště, prostory pro školní družinu (dále „ŠD“) a školní jídelna. Školský obvod tvoří městyse Stráž a deset dalších obcí. Celkový počet žáků se od poslední inspekce v roce 2011 zvýšil o 13. Ke dni inspekce jich bylo evidováno 123, z nichž 32 mělo speciální vzdělávací potřeby (dále „SVP“). Na prvním stupni se v pěti třídách vzdělávalo 72 žáků a ve čtyřech třídách na druhém stupni 51. Pro žáky, kteří to potřebují, jsou zpracovány individuální vzdělávací plány a plány pedagogické podpory.

ŠD má dvě oddělení, ve kterých bylo v době konání inspekce zapsáno 60 účastníků. Provozní doba je stanovena denně od 6:30 do 7:45 hodin. Po skončení vyučování pak od 11:35 do 15:30 hodin. Úplata za zájmové vzdělávání činí 70 Kč měsíčně.

Součástí školy je také školní jídelna s kapacitou 210 míst.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání v ZŠ probíhá podle aktualizovaného dokumentu Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - ŠKOLA - naše loďka pro plavbu oceánem života, (dále „ŠVP ZV“). Činnost ŠD probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Na záměry vzdělávacích programů navazuje realisticky zpracovaná koncepce školy, která klade důraz na uplatňování stanovených pravidel. Programy jsou veřejnosti přístupné.

Zateplené a udržované, vzájemně propojené budovy (hlavní budova, pavilon prvního stupně, pavilon odborných učeben a tělocvična) mají dostatek vhodně vybavených učeben. Výuka probíhá v devíti kmenových třídách a dalších deset tříd je zařízeno pro výuku konkrétních předmětů (např. výtvarná výchova, informatika, fyzika, chemie, přírodopis, učebna jazyků), smysluplně jsou ve výuce používány dataprojektory a 2 interaktivní tabule. Vhodná volba typu pracovních stolků určených pouze pro jednoho žáka, kterými jsou vybaveny všechny třídy ZŠ, umožňuje soustředěnou samostatnou práci při hodině i rychlé operativní přeskupení lavic pro práci ve dvojici, případně ve skupině. Tělesná výchova probíhá především ve vlastní tělocvičně a na sportovištích školy. V rámci spolupráce s TJ Sokol lze používat i její travnaté a víceúčelové hřiště. Školní pozemek se skleníkem a sad jsou ve vegetačním období využívány k výuce pěstitelských prací. Učitelé se scházejí ve sborovně, kabinety slouží především k uskladnění pomůcek. Žáci mají možnost navštěvovat školní knihovnu, která svým uspořádáním plní i funkci čítárny, kde probíhá výuka předmětu čtenářská dílna. Obě oddělení ŠD se nacházejí ve vlastních, velmi dobře vybavených prostorách, využívány jsou i prostory tělocvičny, počítačové učebny, knihovny i přilehlého školního areálu.

Ve sledovaném roce 2016 bylo finanční zabezpečení školy vícezdrojové. Především se jedná o finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání. Nad rámec státního rozpočtu obdržela škola další prostředky z ministerstva školství účelově určené na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru. Zřizovatel školy se podílí na financování příspěvkem, který pokrývá provozní výdaje školy i částečně platy zaměstnanců, protože udělil škole výjimku z počtu žáků. Přínosem v doplňkové činnosti školy byly příjmy ze stravování cizích strávníků, z pronájmu tělocvičny a služebního bytu školy.

Podmínky pro výuku jsou velmi dobré, všechny finanční zdroje škola účelně využívá k zajištění vzdělávání v souladu s realizovanými učebními dokumenty.

Vzdělávání žáků ve škole zajišťuje 18 pedagogických pracovníků (11 učitelů, 6 asistentek pedagoga, z nichž jedna na část úvazku učí tělesnou výchovu, a 2 vychovatelky, z nichž jedna působí současně jako asistentka pedagoga). Chybějící odborná kvalifikovanost asistentky pro výuku tělesné výchovy se však v kvalitě sledované výuky negativně neprojevila. Ředitelka školy doložila, že k termínu inspekční činnosti prokazatelně nemohly být tyto činnosti zajištěny pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací.

Ředitelka školy jmenovaná do funkce před deseti lety absolvovala funkční studium a splňuje kvalifikační předpoklady. Dokumenty nezbytné pro efektivní chod školy jsou vedeny a podle aktuálních potřeb a vhodných podnětů od sociálních partnerů, pedagogů a dalších účastníků vzdělávání (např. školní parlament) doplňovány. Delegation pravomocí ředitelky na nižší články řízení je funkční, což dokazovala dobrá organizace chodu školy v průběhu inspekce. Výborná je informovanost veřejnosti i účastníků vzdělávání o činnosti školy prostřednictvím nastavených pravidel komunikace, příkladné jsou webové stránky školy. Kontrolní činnost pedagogického procesu je dostatečně četná, pedagogie je vnímána jako přínosná a z inspekční činnosti vyplývá, že přispívá k pozitivnímu průběhu vzdělávání. Ve spolupráci s učiteli je plánováno a zajišťováno jejich další vzdělávání. To se v průběhu inspekce pozitivně projevilo v individuálním přístupu učitelů k žákům a v převážně efektivním využívání didaktických postupů. Ze zjištění ale také vyplynula potřeba věnovat větší pozornost využívání různých způsobů hodnocení žáků.

Žáci se stravují ve školní jídelně, kde mají právo denně odebrat oběd složený z polévky, hlavního chodu, nápoje a případně doplňku. Podpora zdravého životního stylu se promítá vyváženou skladbou jídelníčku s dostatkem ryb, luštěninových pokrmů a zeleniny. Zdravé stravovací návyky žáků jsou podporovány také díky zapojení školy do evropského projektu „Ovoce a zelenina do škol“. Nad rámec školního stravování jsou žákům, kteří o to mají zájem, připravovány dopolední svačiny. Tuto nadstandardní nabídku stravování využívá většina žáků.

Činnost školy pozitivně ovlivňuje spolupráce se sociálními partnery, především se zřizovatelem, rodiči, školskou radou, místními organizacemi (např. TJ Sokol, hasiči), ale i prostřednictvím žákovského parlamentu, ve kterém mají žáci možnost prezentovat svoje náměty a připomínky k chodu školy, která svými akcemi pozitivně ovlivňuje i kulturní dění v obci.

Poradenské služby jsou dobře zajištěny. Kvalifikovaná výchovná poradkyně pomáhá v rámci kariérového poradenství žákům a jejich zákonným zástupcům při výběru navazujících forem vzdělávání, organizuje a vyhodnocuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve spolupráci s vedením školy, metodikem prevence, pedagogy, rodiči a poradenskými institucemi se podílí na řešení výukových a výchovných potíží žáků.

Přiměřená pozornost je ve škole věnována vytváření bezpečného prostředí pro vzdělávání. Účastníci vzdělávání jsou se Školním řádem i Vnitřním řádem ŠD seznámeni a respektují pravidla v nich uvedená. Případné nesnáze jsou důsledně řešeny a jsou přijímána odpovídající opatření k jejich eliminaci. Absence žáků je proto spíše nízká, počet neomluvených hodin minimální. Prostory, v nichž se žáci pohybují, nejsou příliš přehledné a k efektivnějšímu dohledu tak je využíván i kamerový systém. Bezpečnostní rizika jsou vyhodnocována a případné nedostatky odstraňovány. Dobře zpracovaný preventivní program je plněn, žáci jsou cíleně vedeni k žádoucímu chování, výskyt závažných negativních projevů je nízký a zjištěné prohřešky proti školnímu řádu a slušnému chování jsou důsledně řešeny. Dodržování pravidel přispívá k pozitivnímu vnímání školy. Z dotazníků zadaných žákům vyplynulo, že škola je místo, kam žáci rádi chodí. Kolektivy tříd se upevňují na pravidelně pořádané třídní akci (Go kurs) na začátku školního roku

pro všechny třídy i pedagogické pracovníky. Žáci jsou prokazatelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví při vzdělávacích činnostech, v provozu i dalších aktivitách školy. Úrazovost (počet úrazů na 100 žáků) se pohybovala v posledních třech letech od patnácti do čtyř procent. Pozitivní je, že se jí podařilo významně snížit. Z analýzy úrazovosti a hospitační činnosti je zřejmé, že je třeba věnovat větší pozornost speciálnímu rozcvičení před konkrétními sportovními aktivitami, ale především před výukou her.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka na prvním stupni byla kvalitně připravena, velmi dobře organizačně a metodicky zvládnuta s využitím mezipředmětových vztahů. Vyučovací hodiny měly stanovený cíl a obsah a svým pojetím odpovídaly vzdělávacím strategiím uvedených v ŠVP ZV. Výuka byla pestrá a zajímavá, což se projevilo i zaujetím žáků. Vyučující řídili výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Vzdělávací a výchovné složky byly vyvážené. Psychohygienické podmínky byly dodržovány vkládáním účinných relaxačních prvků. K dalším pozitivům zhlédnutých hodin patřilo střídání činností (v lavicích, u tabule, v prostoru třídy), časté zařazování skupinové práce. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla věnována nutná pozornost a kromě vyučujících se jim individuálně věnovaly i asistentky pedagoga. Během výuky dokázali pedagogové své žáky povzbuzovat pochvalou, podporovali jejich úsilí zvládnout učivo a samostatně hledat řešení. Průběžně ověřovali, zda učivu a zadaným činnostem rozumějí. Svým přístupem vytvářeli příjemné vzdělávací prostředí. V závěru většiny vyučovacích jednotek docházelo pravidelně ke shrnutí učiva, ve většině hospitovaných hodin i k hodnocení průběhu a výsledků během výuky jednotlivými pedagogy. Sebehodnocení ani vzájemné hodnocení zařazováno nebylo.

Hospitované hodiny na druhém stupni byly metodicky velmi dobře připravené, učitelé využívali vhodné pomůcky i didaktickou techniku. Zajímavé, často i tvořivé aktivity udržely pozornost žáků, kteří až na výjimky dostávali dostatek prostoru pro vyjadřování svých názorů a prezentování získaných znalostí, podporovány byly rovněž mezipředmětové vztahy. Celkově výuka směřovala k získávání znalostí a dovedností, které žáci uplatní v reálném životě, např. k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů, k uplatnění vlastních zkušeností, k aplikaci učiva na konkrétních příkladech. Spolupráce žáků s učiteli a asistenty vytvářela příjemnou pracovní atmosféru a byla příležitostí k cílenému, ale nenásilnému výchovnému působení. Nižší počet žáků ve třídách umožnil individuální péči všem, kteří ji potřebovali, výrazná pak byla péče o žáky se SVP. Spíše výjimečně bylo zaznamenáno sebehodnocení a vzájemné hodnocení, běžné bylo naopak pozitivní průběžné a závěrečné hodnocení.

Zájmové vzdělávání ve ŠD je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, který naplňuje požadavky školského zákona. Cíle vzdělávání navazují na ŠVP ZV a podporují individuální rozvoj každého jedince. Široká nabídka zájmových útvarů tento cíl ještě umocňuje. Každým školním rokem se odehrává celoroční hra s vlastním námětem a zaměřením. Charakteristickým znakem je pak zařazování zajímavých projektů. Ve sledovaném zájmovém vzdělávání ve ŠD žáci dokázali spolupracovat, komunikovat s kamarády i smysluplně se zabavit. V rámci inspekční hospitace se všichni aktivně zapojovali do společné přípravy na masopust, respektovali pokyny vychovatelek a chovali se k sobě navzájem korektně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola využívá k analýze výsledků a úspěšnosti žáků ve vzdělávání podle příslušného vzdělávacího programu zejména interní údaje získané průběžným a celkovým hodnocením žáků za jednotlivá klasifikační období projednávané pedagogickou radou. Škola sleduje rovněž vzdělávání žáků se SVP podle individuálních vzdělávacích plánů. Vyučující a třídní učitelé vyhodnocují jejich výsledky a účelnost podpůrných opatření poskytovaných podle doporučení školských poradenských zařízení. Další cenné informace získává vedení školy vyhodnocováním interních výstupních testů zadávaných každoročně žákům 3. a 7. ročníku z českého jazyka, matematiky a vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět podle učiva obsaženého v osnovách, které jsou součástí ŠVP ZV. V uplynulém období se škola zúčastnila externího testování v oblastech: společenskovední a přírodovědný základ, matematická gramotnost a dovednosti pro život. Z analýzy výsledků vnitřních i externích testů prováděné vedením školy a vyučujícími jsou pro následující školní rok přijímána opatření přispívající ke zlepšení podmínek a průběhu vzdělávání.

Nad rámec povinného základního vzdělávání podle ŠVP ZV (včetně nabídky volitelných předmětů) nabízí škola možnost rozvíjení individuálních zájmů žáků formou bohaté nabídky zájmových kroužků (sportovní gymnastika, sportovní hry, sportovní všestrannost, stolní tenis, tanec, rukodělné kroužky, dramatický, čtenářský, anglický jazyk pro nejmenší, hra na kytaru, informatika a kroužek „Koumálek“ zaměřený na rozvíjení schopností a znalostí žáků v oblasti vědy a techniky).

Výsledky rukodělné či výtvarné práce účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině vhodně slouží k propagaci a výzdobě školy i k její prezentaci na veřejnosti. Některá díla byla velmi originální a svědčí o podpoře představitosti účastníků zájmového vzdělávání.

Závěry

Hodnocení vývoje

- rozdělení tříd prvního stupně na samostatné třídy podle ročníků umožňuje větší individualizaci výuky
- rekonstrukce sociálních zařízení zkvalitnila hygienické podmínky vzdělávání

Silné stránky

- racionálně stanovené a postupně uskutečňované záměry koncepce rozvoje školy pozitivně ovlivňující vzdělávací prostředí, jasně nastavená pravidla pro komunikaci všech aktérů (vedení, zřizovatel, pedagogové, rodiče, žáci) a jejich podíl na chodu školy, jejich výborná informovanost prostřednictvím webových stránek
- vzdělávací prostředí, ve kterém se žáci i učitelé dobře cítí a dokáží spolu efektivně spolupracovat, škola je pro žáky místo, kam rádi chodí, vzájemná spolupráce mezi učiteli, asistenty pedagoga, žáky a zaměstnanci školy a jejich respekt k potřebám žáků příznivě ovlivňuje vzdělávací klima
- připravenost učitelů na výuku, jejich přiměřené a srozumitelné požadavky se projevují aktivním zapojením žáků do probíhajících činností, výuka je dobře organizačně a pedagogicky zvládnutá, jsou využívány účelné organizační metody a formy vzdělávání i vhodné vyučovací pomůcky
- škola systematicky identifikuje individuální potřeby žáků při vzdělávání, spolupracuje s odbornými pracovišti, sleduje výsledky žáků s potřebou podpůrných

opatření a dbá o to, aby dosahovali patřičného učebního pokroku. Partnerský a profesionální přístup učitelů k žákům rozvíjel pozitivně jejich osobnost

Slabé stránky

- jen výjimečně využívané promyšlené sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků ovlivňující negativně úroveň jejich zpětné vazby a uvědomění si pokroku v osvojování učiva

Příklady inspirativní praxe

- aktivity vedoucí vychovatelky ŠD v oblasti celoživotního vzdělávání se příkladným způsobem odrážejí ve výborné úrovni zájmového vzdělávání žáků školní družiny

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- v hospitační činnosti se ve vyučovacích hodinách zaměřit na smysluplné využívání vzájemného hodnocení a vlastního hodnocení žáků
- v tělesné výchově věnovat větší pozornost speciálnímu rozvíjení při výuce her

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj. 1236/2/2002 včetně dodatků 1 – 3
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 11. 8. 2016 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení
3. Výjimka z počtu žáků pro školní rok 2016/2017
4. Jmenování ředitelky školy do funkce čj. 402/12/LT z 15. 5. 2012
5. Koncepce a hlavní úkoly rozvoje školy pro roky 2014 - 2018
6. Školní řád platný ve školním roce 2016/2017
7. Plán práce na školní rok 2016/2017
8. Výroční zprávy školy od školního roku 2013/2014
9. Protokoly z kontrol (Krajská hygienická stanice) a hospitační záznamy ve školním roce 2016/2017, doklady z kontrol BOZ
10. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - ŠKOLA - naše loďka pro plavbu oceánem života, Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – Přístav dobré nálady, platné ve školním roce 2016/2017
11. Zápisy z pedagogické rady ve školním roce 2016/2017
12. Dokumentace výchovného poradenství a prevence (Plán výchovného poradenství a Preventivní program platné ve školním roce 2016/2017, Individuální vzdělávací plány, Plány pedagogické podpory)
13. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví (osnovy školení pedagogických pracovníků a vedoucích pracovníků včetně seznamu účastníků, řady odborných učeben, osnova poučení žáků o BOZ, třídní knihy, revize, kniha úrazů) platná ve školním roce 2016/2017
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (kopie dokladů o vzdělání) a doklady o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků včetně Plánu dalšího vzdělávání)

15. Třídní výkazy a katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2016/2017 (školní matrika)
16. Dokumentace školní družiny (třídní knihy, přihlášky, Vnitřní řád ŠD) platná ve školním roce 2016/2017
17. Účetní doklady za rok 2016
18. Podklady ke školnímu stravování za školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy a školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

PaedDr. Ondřej Kožíšek, školní inspektor

PaedDr. Ondřej Kožíšek v. r.

Mgr. Jana Bervidová, školní inspektorka

Mgr. Jana Bervidová v. r.

Mgr. Karel Nováček, školní inspektor

Mgr. Karel Nováček v. r.

Mgr. Jaroslav Štilip, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Štilip v. r.

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Holopírková v. r.

Mgr. Jarmila Mrázková, odborník pro oblast
humanitního vzdělávání

Mgr. Jarmila Mrázková v. r.

V Plzni 20. března 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Alena Vaňousová, ředitelka školy

Mgr. Alena Vaňousová v. r.

Ve Stráži 27. března 2017